

מדינת ישראל
בית הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952

פסק דין

הערר שלפני מופנה כנגד החלטת מנהלת תחום ועדה הומניטרית מיום 13.8.23 הדוחה על הסף בקשה הומניטרית להסדרת מעמד העוררת 4 (קטינה ילידת 2019), (להלן: "הקטינה") על הסף, בהנמקה כי אמה של הקטינה היא תושבת אזור אשר בחרה שלא לרשום את בתה באזור, כי הן מקיימות תא משפחתי ולא ניתן להפריד בין השתיים ולדון בקטינה לבד במסגרת הוועדה ההומניטרית הבין משרדית מכוח נוהל 5.2.00022 (להלן: "ההחלטה").

עובדות המקרה פורטו באריכות בכתבי הטענות ואינני נדרש לפרטן. אציין בתמצית רק כי העוררת 1, תושבת אזור (להלן: "האם"), הייתה נשואה לתושב קבע ולשניים נולדו 3 ילדים, שניים מהם נרשמו כתושבי קבע והשלישית, היא הקטינה. בטרם הספיקו לרשום את הקטינה בישראל, נפטר האב (להלן: "המנוח"). יצוין ויודגש כי במהלך כל השנים שהתה האם בישראל שלא כדין וללא אשרה. בקשות אחמ"ש שהוגשו על ידי המנוח להסדרת מעמדה בשנים 2008 ו-2017 נדחו, ממניעים פליליים, אך היא נותרה לשהות כאן, שלא כדין וללא אשרה. בין לבין הוגשה בקשת האם להסדרת מעמדה מטעמים הומניטריים בפני הוועדה המקצועית בהתאם לחוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), תשפ"ב – 2022 (להלן: "הוועדה המקצועית"). ביום 28.9.23 אימץ שר הפנים את המלצות הוועדה המקצועית והחליט לדחות את בקשת האם לקבלת מעמד מטעמים הומניטריים (להלן: "החלטת שר הפנים"). יצוין שבהחלטה זו נכרך גם עניינה של הקטינה. על החלטה זו עמדה לאם ולבת הזכות להגשת עתירה מנהלית ועתירה כאמור הוגשה (עת"מ 39550-11-23), אך עניינה של הקטינה נגרע מהעתירה המנהלית, בהחלטת בית המשפט שם, בשל אי מיצוי הליכים וקיומו של הליך תלוי ועומד (ההליך דכאן).

דיון והכרעה

השאלה שבמחלוקת שבין הצדדים בערר דן הינה איזו ערכאה מנהלית מוסמכת לדון בעניינה של הקטינה בשאלת הסדרת מעמדה מטעמים הומניטריים. בעוד ב"כ העוררות סבורה כי הערכאה היחידה המוסמכת לדון בכך היא הוועדה הבינמשרדית לעניינים הומניטריים מכוח נוהל 5.2.0022, סבורה המשיבה כי הערכאה המוסמכת היא הוועדה המקצועית, שמכוח חוק הוראת שעה.

בחוק הוראת שעה הוגדר תושב אזור כמי שרשום במרשם האוכלוסין של האזור, וכן מי שמתגורר באזור אף שאינו רשום במרשם האוכלוסין של האזור, ולמעט תושב יישוב ישראלי באזור.

הקטינה, במקרה דנן, נולדה בשנת 2019 וחיה כל חייה בתחום מדינת ישראל. האם בחרה שלא לרשום את הקטינה במרשם האוכלוסין של האזור, משיקולים השמורים עימה, הגם שבקשות לרישום הקטינה בישראל (מכוח תקנה 12) נדחו. אין חולק כי האם היא תושבת האזור אשר שוהה

מדינת ישראל **בית הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952**

בישראל מזה שנים רבות שלא כדין וללא אשרה. סבורני כי עצם קיומו של פוטנציאל להירשם כתושב אזור, אך אי מימושו משיקולים תועלתניים כאלו ואחרים, מלמד על כך שמאן דהוא הינו תושב האזור. כך גם לגבי הקטינה, אשר כל מה שמונע את רישומה במרשם האוכלוסין של האזור הוא החלטתה של האם שלא לעשות כן. המשמעות של הדברים הינה אולי כי יש מקום להרחיב את הגדרת "תושב האזור" לפי חוק הוראת שעה ולהחילה גם על מקרים בהם יש פוטנציאל לרישום באזור, אך פוטנציאל זה אינו ממומש.

את טיעוני ב"כ העוררות לפיהם המעמד שיכול להיות מוענק על ידי הוועדה המקצועית שלפי חוק הוראת השעה הוא פחות ערך לעומת המעמד שניתן לקבל לפי הנוהל ההומניטארי השירי לא ניתן לקבל. אף אם הדבר נכון ואיני נדרש לכך, אין בכך כדי להוות שיקול להגשת בקשה בהתאם לנוהל כזה או נוהל אחר.

מכאן נגזר כי הערכאה המוסמכת לדון בבקשתה ההומניטארית של הקטינה היא הוועדה המקצועית שלפי חוק הוראת השעה, אשר כאמור כבר הכריעה בבקשה ודחתה אותה.

טעם נוסף שלא לקבל את הערר ולא לפי את הוועדה ההומניטארית הבינמרבדית לבחון את עניינה של העוררת נעוץ בהיעדר הפרקטיות ובבזבוז המשאבים המשווע הכרוכים בעניין. אשר להליך ההומניטארי המתנהל בפני הוועדה המקצועית שלפי חוק הוראת השעה, הגורם המנהלי שמקבל בו את ההחלטה הוא שר הפנים בעצמו, בעוד שהגורם המנהלי שמקבל את ההחלטה בבקשות המוגשות לפי הנוהל השירי (נוהל 5.2.0022) הוא מנכ"ל רשות האוכלוסין. ברור אפוא כי עסקינן בגורם מנהלי בכיר יותר ובוודאי שמוסמך לא פחות ממנכ"ל הרשות. הוועדה המקצועית שלפי חוק הוראת השעה, בדומה לוועדה הבינמרבדית שלפי הנוהל השירי, מורכבת מאנשי מקצוע אשר מנסחים חוות דעת מייעצת לשר הפנים בבואו להכריע בבקשות הומניטאריות. לא מצאתי כי יש להעדיף גם מטעם זה את הוועדה הבנמירבדית שלפי הנוהל השירי על פני הוועדה המקצועית שלפי חוק הוראת השעה.

בנוסף על הדברים האמורים לעיל, אף אני סבור כי הפרדת עניין הקטינה מעניינה של האם, הגם שהקטינה סמוכה על שולחנה, תהא הפרדה מלאכותית שאיננה רצויה כלל ועיקר. בנסיבות העניין סבורני כי טוב עשתה הוועדה המקצועית ושר הפנים כי כרכו את עניין השתיים זו בזו והכריעו בו בהתאם לשיקול דעתם המקצועי וכל תוצאה אחרת המפרידה בין השתיים איננה נכונה בנסיבות העניין. אדגיש כי אין בדברים האמורים כדי להביע עמדה לגבי תוצאת ההחלטה לגופה, אלא רק לגבי שאלת הסמכות בלבד.

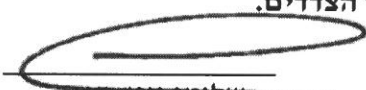
מדינת ישראל
בית הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952

סופו של יום, הערר נדחה.

לפנים משורת הדין איני עושה צו להוצאות.

זכות ערעור בפני בית המשפט המחוזי בירושלים, בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים, בתוך 45 יום.

ניתן והודע היום, ח' אלול תשפ"ד, 11/09/2024, במעמד הצדדים.

שלומי יצחק, דיין
בית הדין לעררים